

การนำเสนอแบบโปสเตอร์
Poster Presentation

PROCEEDINGS

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7

2018

วิทยาการจัดการวิชาการ

**“การวิจัยและนวัตกรรม
เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประเทศไทย 4.0”**

วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2561

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (แม่สอด)

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7

วิทยาการจัดการวิชาการ 2018 :

การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นสู่ประเทศไทย 4.0

2 กุมภาพันธ์ 2561

ณ อาคารเฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร แม่สอด

อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ฉบับการนำเสนอแบบโปสเตอร์

(Poster Presentation)

(*หมายเหตุ : หากพบว่าบทความมีการคัดลอกส่วนหนึ่งส่วนใด ทางผู้จัดไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องใดๆ ทั้งสิ้น)

โดย เครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ คณะวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือ

ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร

Study the Desirable Qualification Needs of Graduates in Tourism and Hotel Curriculum in
Kamphaeng Phet Province

การันต์ เจริญสุวรรณ*

สุภาภรณ์ หมั่นหา**

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้ประกอบการกิจการด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในจังหวัดกำแพงเพชร 145 แห่ง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการทางสถิติในการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่มีลักษณะของสถานประกอบการเป็นธุรกิจร้านอาหาร ร้อยละ 46.20 และส่วนใหญ่เป็นเจ้าของกิจการ ร้อยละ 51.72 ส่วนการสำรวจความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต พบว่า ความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 ซึ่งด้านที่มีความต้องการสูงสุดคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14

คำสำคัญ: คุณลักษณะบัณฑิต, ผู้ใช้บัณฑิตด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรม

Abstract

The objective of this research was to study the desirable qualification needs of graduates in tourism and hotel curriculum in Kamphaeng Phet Province. The target group was a group of 145 graduates' users who were entrepreneurs/employers in tourism and hotel businesses where the graduates worked in Kamphaeng Phet Province. The research instruments used to collect the data was a questionnaire on the needs of graduates' desirable qualifications under the framework of the National Higher Education Qualifications 2009, which were 1) the morality and ethics 2) knowledge 3) Intellectual skills 4) interpersonal relationships and responsibilities and 5) Mathematic analysis, Communication and Information Technology. The data were analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation The research found that the users of the tourism and hospitality graduates mostly were in restaurant business with 46.20% and 51.72% were the business owners. The needs of all 5 graduates' desirable characteristics were at high ($\bar{X} = 4.02$). The most desirable characteristics needed were interpersonal relationships and responsibilities ($\bar{X} = 4.14$).

Keywords: Graduated Desirable Qualification, Tourism and Hotel Graduates

*, ** ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว (ศศ.ม. การท่องเที่ยว) มหาวิทยาลัยรังสิต สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

บทนำ

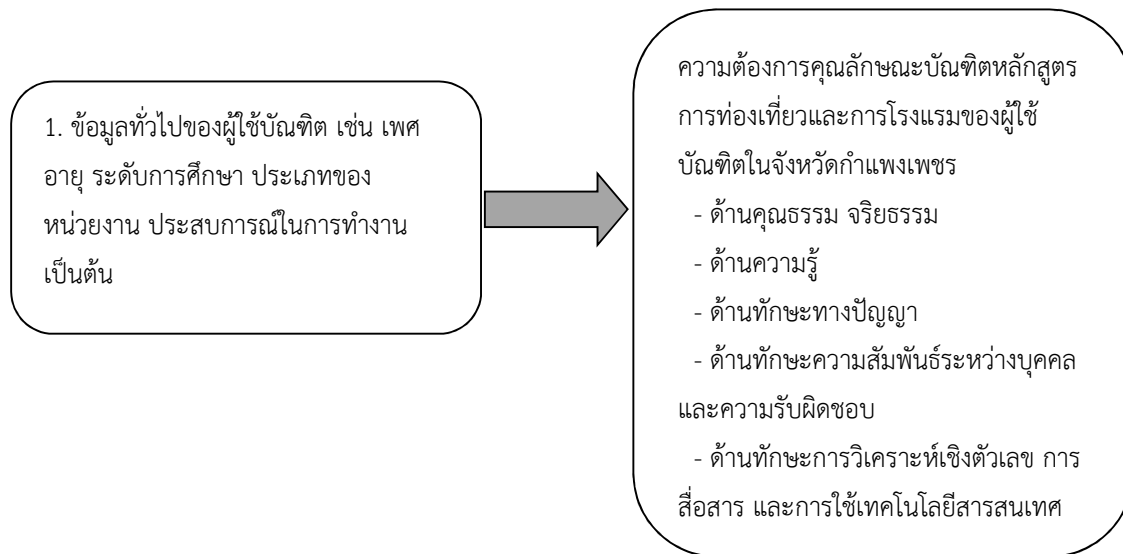
การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการเน้นหนักให้ปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีการยกระดับของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย การเปิดดำเนินการของวิทยาลัยชุมชน และให้อิสระในการดำเนินการแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษามีความหลากหลาย มีการขยายตัวเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษากันได้อย่างทั่วถึง ท่ามกลางสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาตามมา กล่าวคือ จะทำอย่างไรให้สังคมเชื่อมั่น ได้ว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกันได้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF : HEd) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็น รูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิ และสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเข้าใจได้ตรงกันและเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนาว่ามีมาตรฐานที่สามารถเทียบเคียงกันได้ดีกับ สถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

สาขาวิชาการท่องเที่ยวและการโรงแรม คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ถือว่าเป็นการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา และได้มีการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2556 แต่เนื่องจากกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงทั้งทางสังคมและวัฒนธรรมทั้งในระดับประเทศและต่างประเทศ การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ในปี พ.ศ.2558 โดยเตรียมความพร้อมในการพัฒนาบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยว ประเทศไทยได้ทำข้อตกลงร่วม ว่าด้วยการยอมรับคุณสมบัติบุคลากรวิชาชีพท่องเที่ยวอาเซียน ระบุมาตรฐานสมรรถนะร่วมสำหรับนักวิชาชีพการท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Mutual Recognition arrangement on Tourism Professionals : ASEAN MRA-TP) เพื่ออำนวยความสะดวกการเคลื่อนย้ายผู้ประกอบการวิชาชีพท่องเที่ยวในอาเซียน แลกเปลี่ยนข้อมูล และแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุด (ณรงค์ฤทธิ์ อีระเวช, 2557) ดังนั้นควรที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและต่างประเทศ รวมทั้งสอดคล้องกับสมรรถนะบุคลากรในธุรกิจการท่องเที่ยวและการโรงแรม และสอดคล้องกับลักษณะเฉพาะของท้องถิ่น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต จังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นการผลิตบัณฑิตที่มีบุคลิกภาพและมาตรฐานเป็นที่ต้องการของสังคมในประเทศ และความต้องการระดับนานาชาติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ซึ่งประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในจังหวัดกำแพงเพชร 145 ธุรกิจ (ปาณิสรา จรัสวิญญู, 2550)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บัณฑิตที่เป็นผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในจังหวัดกำแพงเพชร 145 ธุรกิจ โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบเติมคำลงในช่องว่าง (Blanking) ที่คณะผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากแนวความคิดของงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษา เพื่อแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

- 1) รศ.วิสิฐ ธีญะวัน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 2) รศ.ดร.ปจริย์ ผลประเสริฐ คณบดีคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร
- 3) ผศ.ดร.รัชนิวรรณ บุญอนันท์ รองคณบดีฝ่ายบริหารและวิจัย คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

หลังจากนั้น นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขแล้วจึงนำไปทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) เพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือและทดสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ในงานวิจัยครั้งนี้จะนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิต จะวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการหาความถี่และค่าร้อยละ

2) ข้อมูลด้านความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต จะวิเคราะห์และประมวลผลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. หลักเกณฑ์การให้คะแนน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตตั้งแต่วิธีมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ดังนี้

มีระดับตามความต้องการอยู่ในระดับมากที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	5
มีระดับตามความต้องการอยู่ในระดับมาก	ให้คะแนนเท่ากับ	4
มีระดับตามความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง	ให้คะแนนเท่ากับ	3
มีระดับตามความต้องการอยู่ในระดับน้อย	ให้คะแนนเท่ากับ	2
มีระดับตามความต้องการอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ให้คะแนนเท่ากับ	1

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับตามความต้องการตามลำดับคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2551)

4.51 – 5.00	มากที่สุด
3.51 – 4.50	มาก
2.51 – 3.50	ปานกลาง
1.51 – 2.50	น้อย
1.00 – 1.50	น้อยที่สุด

ผลการศึกษาหรือผลการวิจัย

ผลการวิจัยความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 64.14 มีอายุต่ำกว่า 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.72 มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.72 ลักษณะของสถานประกอบการเป็นธุรกิจร้านอาหารมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.20 และตำแหน่งในองค์กรเป็นเจ้าของกิจการมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.72 ส่วนความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ในภาพรวม

คุณลักษณะบัณฑิต	\bar{X}	S.D.	ระดับความต้องการ
ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.07	0.45	มาก
ด้านความรู้	3.96	0.53	มาก
ด้านทักษะทางปัญญา	3.97	0.54	มาก
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.14	0.59	มาก
ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.93	0.48	มาก
รวม	4.02	0.46	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02$) ซึ่งด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) และด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการน้อยที่สุด คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$)

ข้อเสนอแนะของผู้ใช้บัณฑิต จากการวิจัยในครั้งนี้ คือ

1. คุณลักษณะบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรม
 - 1.1 ควรใส่ใจด้านคุณธรรมมากที่สุดเพราะความรู้สามารถเรียนรู้ได้แต่คุณธรรมต้องปลูกฝัง
 - 1.2 ควรเน้นคุณลักษณะบัณฑิต ด้านคุณธรรม จริยธรรมเป็นอันดับแรก
2. คุณลักษณะบัณฑิต ด้านความรู้
 - 2.1 ความรู้ที่มีจะต้องเป็นความรู้ที่สามารถปรับใช้กับสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี
 - 2.2 ความรู้ที่มีควรเป็นความรู้ที่สามารถปฏิบัติงานได้ดี
3. คุณลักษณะบัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา
 - 3.1 มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้
 - 3.2 หากมีคุณลักษณะบัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา จะได้รับการพิจารณาเป็นพิเศษในการรับสมัครเข้าทำงาน
4. คุณลักษณะบัณฑิต ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 4.1 ควรเป็นบัณฑิตที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
5. คุณลักษณะบัณฑิต ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
 - 5.1 บัณฑิตสามารถใช้เทคโนโลยีได้เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

การศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ซึ่งสอดคล้องกับ กรกรนก อนรรฆนระกุล (2556) เรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหาร/อาจารย์ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ สาขาวิชาการท่องเที่ยว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และยังสอดคล้องกับ ณัฐแก้ว ข่องรอด (2554) เรื่องศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการในจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ด้านความรับผิดชอบ ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากบัณฑิตมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับบุคลากรในองค์กรและเข้าสู่สังคมได้ดี มีความสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้ร่วมงานได้ สุขภาพจิตดี สามารถประสานงานกับลูกค้าได้ราบรื่น เหมาะสมกับวัยวุฒิและคุณวุฒิ มีความสนใจ รับผิดชอบปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการคุณลักษณะบัณฑิตหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรมของผู้ใช้บัณฑิตในจังหวัดกำแพงเพชร จึงได้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรการท่องเที่ยวและการโรงแรม ของมหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการปฏิบัติงานโดยยึดตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การมีจิตบริการ รวมทั้งเรื่องความตรงต่อเวลา
2. ด้านความรู้ ควรเพิ่มความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการ ความรู้รอบตัวที่จำเป็นในการทำงานและสามารถปฏิบัติงานตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมายได้
3. ด้านทักษะทางปัญญา ความเพิ่มการจัดกิจกรรมหรือฝึกอบรมให้ด้านปฏิภาณไหวพริบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถคิดอย่างมีเหตุมีผล
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ควรฝึกกิจกรรมที่สร้างการมีส่วนร่วมในการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และฝึกให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ควรเพิ่มการสอนภาษาอังกฤษและภาษาที่ 3 โดยกำหนดหลักสูตรให้เรียนต่อเมื่อมีความสามารถในการพูด การฟัง การอ่าน การเขียนได้ รวมถึงความสามารถทางการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลจากจังหวัดอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของประเทศหรือในภาคเหนือ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงคุณลักษณะของบัณฑิตที่สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวและการโรงแรมในจังหวัดที่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวจำนวนมาก
2. ควรศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตในด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากคุณลักษณะบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กรกรนก อนุธรรมนะกุล. (2556). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของสาขาวิชาการท่องเที่ยวและสาขาวิชาการโรงแรม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเทคโนโลยีการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ณรงค์ฤทธิ์ อีระเวช. (2557). วิชาชีพท่องเที่ยวเกี่ยวกับ AEC. [Online]. Available: http://internal.rmutk.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=1941:-creative-business-drive-creative-country&catid=45:-aec. [2559 พฤษภาคม 13].
- ณัฐแก้ว ช่องรอด. (2554). ศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติและตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตคณะวิทยาการจัดการในจังหวัดเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2551). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กทม. : ประสานการพิมพ์.
- ปานิสรา จรัสวิญญู. (2550). การจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในจังหวัดกำแพงเพชร. กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.